

Pr Krista Aas
Politsei- ja Piirivalveamet

Teie: 31.12.2019 nr 1.2-4/136-4

Meie: 14.01.2020 nr 1-6/1925-5

Vastus Politsei- ja Piirivalveameti seisukohale

Austatud pr Aas

Vastuseks Teie 31.12.2019 kirjale nr 1.2-4/136-4 selgitame teile järgnevat.

Töite oma kirjas välja, et dokumendi taotlemise ja väljastamise originaalkinnitused on ainsad kinnitused sellest, et kaaluka avaliku huvi alusel (edaspidi *KAH*) on dokument Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi *PPA*) poolt isikule välja antud ja üle antud. PPA-l on kohustus ja vastutus tagada, et dokument on väljastatud õigele isikule ning ei saa aktiveerida sertifikaate olukorras, kus sellekohane kinnitus puudub või on teada, et seda on lihtne manipuleerida või väärkasutada. Selgitame, et teiste dokumendiliikide puhul ei ole sertifikaatide aktiveerimine seotud väljastusteate originaali PPA-sse jõudmisega. Kehtivas õiguses ei ole reguleeritud dokumendi väljastusteadetega seonduv. Olukorras, kus inimesele välismaal kaart väljastatakse, on inimesel õigus mitte jääda ootama postiteenuse osutajate ja muu riigisisese logistika järel, vaid tal on õigus asuda oma dokumenti kasutama pärast selle kättesaamist. Õiguslikku tähtsust omab fakt, et nõusolek on antud ning seda on võimalik tuvastada ka väljastusteate koopia põhjal.

Samuti töite oma kirjas välja, et antud protsessis on kontaktisiku näol küll tõenäoliselt tegemist riigiametnikuga, kelle isik on teada, kuid erinevalt volitatud isikust (sh isiku enda poolt volitatud isik, sotsiaaltöötaja või aukonsul) puudub *KAH* dokumendi kontaktisikul selleks juriidiline volitusnorm, millega kaasnevad asjakohased kohustused ja vastutus. Seega ei ole õigustatud dokumendi väljaandmisega soetud volituste andmine sellisele kontaktisikule ilma juriidilise volitusnormita. Märgime, et isikut tõendavate dokumentide seaduse § 20¹¹ lõikes 3 on sätestatud, et kaaluka avaliku huvi korral välja antud e-residendi digitaalse isikutunnistuse võib PPA väljastamiseks üle anda avalik-õiguslikke ülesandeid täitvale asutusele või isikule. Seega on seaduses sätestatud juriidiline alus dokumendi väljastamiseks olemas ning seadusest tulenevalt peavadki need isikud olema avalik-õiguslikke ülesandeid täitvad isikud. Seadusandja selgitas vastava sätte juures, et kaaluka avaliku huvi korral antakse dokument välja tunnustuse või hea tahte avaldusena ja võib tekkida vajadus anda see isikule kätte mõne teise avalik-õiguslikku ülesannet täitva isiku või asutuse kaudu, näiteks ametlikul kohtumisel.

Märkisite oma kirjas, et määruses peab olema selgelt sätestatud, mil viisil, millise aja jooksul *KAH* isikuandmeid sisaldav ja sertifikaatide kasutustingimustega nõustumise originaaldokument (mida käsitletakse dokumenditaotlusena) ja dokumendi väljastamist *KAH* isikule kinnitav üleandmise-vastuvõtmise akti originaal jõuab PPA-le. Samuti leidsite, et peab olema kehtestatud juriidiline raamistik PPA-le olukorraks, kui originaaldokumendid mistahes põhjusel PPA-ni ei jõua ning palusite kõnealust määrust täiendada viitega PPA sisemisele korrale, kus PPA-l on õigus sätestada vajalikud nõuded ja tähtajad originaaldokumentide

jõudmiseks PPA-le ja kus reguleeritakse olukord juhaks, kui originaaldokumendid mingil põhjusel PPA-le ei jõua.

Nagu me juba eelpool selgitasime, siis ei ole ka praegu õigusaktidega reguleeritud väljastusteadetega seonduv, seega ei ole mõistlik ega vajalik seda reguleerida ka üksnes KAH e-residendi digi-ID puhul. Me ei pea vajalikuks luua uut õiguslikku konstruktsiooni. Samuti ei ole õigusaktides viidet PPA sisemisele korrale ega menetlusjuhenditele, seetõttu ei pea me vajalikuks ka antud juhul seda teha. Samas märgime, et PPA-l on võimalik täiendada oma menetlusjuhendeid ja sisemist korda vajalike protsesside kirjeldusega. Siseministeerium on meeleldi valmis koos PPA-ga neid protsesside kirjeldusi välja töötama.

Anname teile teada, et määruse muudatused jõustusid 13.01.2020.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ruth Annus
osakonnajuhataja

Siiri Leskov 58650623
siiri.leskov@siseministeerium.ee